

Utvalgssak

Saksbehandler: Hilde Korbi		Arkiv: /F31/&73
Arkivsaksnr.: 10/1580		
Behandling	Utvalgssaksnr.	Møtedato
Formannskapet	F -11/11	14.03.2011
Kommunestyret	K -19/11	28.03.2011

K-19/11

FORSLAG TIL NY BOSETTINGSORDNING FOR FLYKTNINGER - HØRING

Dokumenter	Dato	Trykt vedlegg til
HØRINGSBREV MED VEDLEGG - FORSLAG TIL NY BOSETTINGSORDNING FOR FLYKTNINGER MED MÅL OM RASKERE BOSETTING	31.01.2011	F, K

SAKSFREMLEGG

1. SAKSOPPLYSNINGER

Regjeringen ved Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementet har sendt Høringsbrev vedrørende: *Forslag til bosettingsordning for flyktninger med mål om raskere bosetting.* Forslaget innebærer en sterkere statlig styring av bosettingsordningen for flyktninger. Høringsfristen er satt til 29. april. Høringsbrevet, med KS sin uttalelse (vedlegg 1 til høringsbrevet) og liste over høringsinstanser (vedlegg 2 til høringsbrevet) ligger vedlagt.

2. VURDERING

Dagens bosettingsordning for flyktninger ble innført i 2002. Målet med ordningen var å sikre at alle flyktninger skulle bli bosatt i en kommune innen 6 måneder etter vedtak om opphold. Enslige mindreårige skulle bosettes innen 3 måneder. Disse målene nås ikke, og mange flyktninger må vente betraktelig lenger på mottakene før de får en bosettingskommune. Med bakgrunn i dette fremmer Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet forslag til ny bosettingsordning for flyktninger. Hovedtrekkene for endringene skisseres nedenfor, samt en vurdering av konsekvensene for Vestby kommune

Dagens ordning i Vestby kommune:

I Vestby kommune er det i dag kommunestyret som vedtar hvorvidt det skal bosettes flyktninger og hvor mange som skal bosettes. Dette gjøres for perioder på 3 år, basert på anmodningsbrev fra IMDi. Vestby kommune har i stor grad fulgt disse anmodningene. For perioden 2011 – 2013 har Vestby kommune vedtak på bosetting av 35 personer, med mottak av 10 personer i 2011.

Det er kommunen ved innvandrerkontoret som tar avgjørelser om hvilke personer kommunen ønsker å ta i mot, basert ut ifra en vurdering av de tilgjengelige ressurser i kommunen til enhver tid.

Endringer fra dagens ordning:

Departementet foreslår at fylkesmannen gis rett til å tilvise flyktninger til kommunene, dersom det skulle vise seg nødvendig. Det skal sikres en mulighet for statlig tilvisning både av antall flyktninger som skal bosettes fordelt på fylkene og i den enkelte kommune, samt hvilke personer den enkelte kommunen skal bosette.

Fylkesmannens tilvisningsrett skal bare brukes dersom staten anser det nødvendig for å klare å bosette det antall flyktninger det er behov for. Hvert fylke får tildelt et visst antall flyktninger, og kommunene må bli enige seg imellom på hvilken måte disse skal fordeles. Dersom ikke kommunene blir enige, inntreffer fylkesmannens tilvisningsrett.

Dersom kommunen kan vise til tungtveiende grunner for ikke å ta imot det tilviste antallet, skal fylkesmannen søke å unngå tilvisningsretten. Tungtveiende grunner kan være mangel på boliger eller andre manglende forutsetninger for å bosette, uten at dette spesifiseres nærmere.

Ved tilvisning har kommunen inntil 3 måneder på seg til å bosette personen(e). Dersom kommunen ikke har skaffet boliger til de tilviste personene innen disse månedene, kan integreringstilskuddet bli avkortet i en størrelsesorden tilsvarende statens utgifter til opphold i mottak eller omsorgssentre. Dette er i strid med at mangel på boliger kan være en grunn for å unngå tilvisningsretten, se avsnittet over.

Faglig vurdering av forslagene og konsekvenser for Vestby kommune:

Vestby kommune har i flere år nå fattet vedtak om det antall som det er anmodet om å bosette fra IMDi når det gjelder de ordinære flyktninger, ikke enslige mindreårige. Det er sannsynlig at tilvisningsretten på antall personer ikke vil tre i kraft, siden Vestby kommune allerede bosetter det antall det er behov for.

Konsekvensen vil bli i forhold til hvilke personer kommunen skal bosette og hvilket tempo kommunen skal bosette i.

Per i dag er det innvandrerkontoret som ut ifra de tilgjengelige boligene og ressurstilgangen vurderer bosettingstempoet utover året. Dersom det skulle bli stilt krav til tempo, ville Vestby kommune fått problemer. Dette fordi tilgangen på private boliger, samt kommunale boliger øremerket flyktninger, er begrenset. Det har i tillegg vist seg at Innvandrerkontoret er noe sårbart ved for eksempel lengre tids sykmelding.

Innvandrerkontoret har i noen tilfeller sagt nei til IMDi om å bosette enkelte personer med behov for mye oppfølging. Dette for ikke å belaste de kommunale tjenestene for mye, samt at det vurderes i noen tilfeller at ikke innvandrerkontoret heller har de tilgjengelige ressurser ved forespørselstidspunktet fra IMDi. Ved den nye ordningen vil Vestby kommune måtte ta imot de flyktninger som det blir forespurt om.

Det er sannsynlig at Vestby kommune vil kunne bli økonomisk skadelidende (avkortning av integreringstilskuddet), siden innvandrerkontoret ikke vil ha mulighet til å bosette innen tre måneder etter forespørsel grunnet mangel på boliger.

I forhold til enslige mindreårige, som det er størst behov for å få ut i kommunen raskere, vil muligens Vestby kommune få tilvist et større antall personer enn de 5 det nå er fattet vedtak om å bosette.

KS sitt vedtak (vedlegg 1 til høringsbrevet):

”KS er overrasket og skuffet over at departementet ensidig har forberedt å erstatte dagens frivillige og gjensidig forpliktende ordning for bosetting av personer med godkjent opphold med en ordning som inneholder elementer av tvang overfor kommunene. KS frykter at en slik statlig styring vil svekke det lokale engasjementet for god integrering, og derfor først og fremst ramme personene som skal bosettes i kommunene.”

- KS er i mot en endring av bosettingsmodellen som inneholder bruk av tvang. KS mener at introduksjon av tvang vil kunne øke konfliktnivået lokalt, og svekke integreringsarbeidet i kommunene (mot 1 stemme).
- KS deler målet om at alle flyktninger fra vedtak om opphold skal være bosatt i en kommune innen 6 måneder og at enslige mindreårige skal være bosatt innen 3 måneder (mot 5 stemmer).
- KS anbefaler at det inngås avale om kvartalsvis bosetting av det vedtatte bosettingstallet, kombinert med økonomisk gevinst ved tidlig bosetting og trekk ved en overvekt av bosetting mot slutten av året.
- KS vil innenfor dagens modell arbeide for at kommunene i større grad fokuserer på boliganskaffelse, og tilby kurs og veiledning om gode løsninger for kommunens arbeid.
- KS vil innenfor dagens modell samarbeide med IMDi og kommuner for å motivere til en raskere bosetting av ressurskrevende personer.
- KS forutsetter at staten foretar en gjennomgang av rutinene for å oppnå en mer effektiv prosess fra oppholdstillatelse til avtale med kommune er inngått.
- IMDi's rutiner bør også effektiviseres mht kontakten med kommunene, og muligheten for å bosette mer over regionale grenser
- KS foreslår en styrking av boligtilskuddet for anskaffelse av boliger til enslige voksne.
- KS mener at barnevernstiltak overfor enslige mindreårige må gjennomføres etter en individuell vurdering, ikke som en generell føring for all, som i dagens ordning. Betalingsordninger mellom stat og kommune må utformes mer nøytralt i forhold til valg av barnevernstiltak eller ikke.

3. ALTERNATIVER

1. Vestby kommune støtter Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementets forslag til ny bosettingsordning.
2. Vestby kommune støtter KS sin høringsuttalelse.
3. Vestby kommune fremmer egne merknader til høringsbrevet

4. KONKLUSJON

Den nye ordningen vil bli mer ”rettferdig” på den måten at flere/alle kommuner må bosette. I dag er det flere kommuner som ikke gjør dette. I tillegg vil det bli slutt på at kommuner stiller krav til flyktningene som bosettes. Noen kommuner ønsker ikke å bosette bestemte nasjonaliteter, andre kommuner ønsker flyktninger med mye skolebakgrunn, noen vil ikke bosette enslige, bare familier, andre igjen vil ikke ta imot personer med for mange fysiske eller psykiske belastninger. Dette fører nødvendigvis til at noen kommuner får en større merbelastning, samt at flyktninger blir ubosettbare og blir boende på mottak i mange år.

Vestby kommune har i stor grad fulgt anmodningene fra IMDi og slik sett fulgt opp bosettingsordningen fra 2002. Handlingsrommet som avtalen fra 2002 innebærer har medført

at det er mulig å tilpasse mottak av flyktninger i forhold til de til enhver tid tilgjengelige ressursene. Det igjen har gitt både det politiske og administrative miljø mulighet til å gjennomføre mottak basert på kunnskap om lokale forhold.

Vestby kommune er spesielt sårbar på tilgang på boliger og det er derfor sannsynlig at ny bosettingsordning vil kunne ha negative økonomiske konsekvenser for kommunen. I dette ligger det en vurdering av en avkortning av integreringstilskuddet, med bakgrunn i at innvandrerkontoret ikke vil ha mulighet til å bosette innen tre måneder etter forespørsel, grunnet mangel på boliger.

For Vestby kommune innebærer en ny bosettingsordning at kommunestyret i prinsippet mister muligheten til selv å legge alle premissene for mottak av flyktninger. Dette er en inngripen i det lokaldemokratiske handlingsrommet og rådmannen kan derfor ikke anbefale forslaget til ny bosettingsordning.

INNSTILLING:

Vestby kommune kan ikke godta ny bosettingsordning for flyktninger da det er en inngripen i de lokaldemokratiske forhold og innskrenker fleksibiliteten og handlingsrommet Vestby kommune har. Vestby kommune støtter derfor vedtaket fra KS datert den 26. januar 2011.

BEHANDLING I Formannskapet DEN 14.03.2011

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Vestby kommune kan ikke godta ny bosettingsordning for flyktninger da det er en inngripen i de lokaldemokratiske forhold og innskrenker fleksibiliteten og handlingsrommet Vestby kommune har. Vestby kommune støtter derfor vedtaket fra KS datert den 26. januar 2011.

BEHANDLING I Kommunestyret DEN 28.03.2011

Repr. Kjell Meek (Sv) fremmet følgende forslag:

Vestby kommune støtter endringen i bosettingsmodellen fremmet av dep., under forutsetning av en styrking av boligtilskuddet.

Votering:

Repr. Kjell Meeks forslag fikk 5 stemmer.

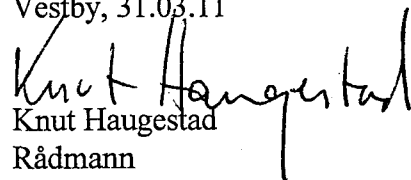
Formannskapets vedtak ble vedtatt mot 4 stemmer.

VEDTAK:

Vestby kommune kan ikke godta ny bosettingsordning for flyktninger da det er en inngripen i de lokaldemokratiske forhold og innskrenker fleksibiliteten og handlingsrommet Vestby kommune har. Vestby kommune støtter derfor vedtaket fra KS datert den 26. januar 2011.

Eksp.: Saken oversendes saksbehandler for videre eskpedering.

Vestby, 31.03.11

Knut Haugestad
Rådmann